

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda Testvérek könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdén. Kéziratok nem adnak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FEJÉR ANTAL, Család.	Nyitlertéri czikkelt soronként 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész övre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
---	---	---	---	---

Parlamentáris életünk csődje.

Ez a szuppozíció aligha igazolást nem nyert azok után, mik a képviselőházban az utóbbi napokban történtek. A rombolás, melyet a közjogi ellenzék alkotmányunk oszlopainak megingatására a 9-ik hónap óta ezerszeresen tolytat, tető pontját érte el.

Mióta parlamentáris életünknek birtokába jutottunk és sorsunk a mi kezünkbe lett lévés, hasonló botrány a mostanilhoz nem fordult elő az országglázában.

Megselekedte ezt a kisebbségnek nehány a szenvedelemtől elvakított s minden higgadságot nélkülöző tagja az által, hogy a ház tisztviselőit megrohanta, a jegyző kezéből kitépte Héderváry kormány elnöknek a napirend megváltoztatására irányuló, írásban benyújtott indítványát, és még az elnökkel szemben is inzultust akart elkövetni, ami azonban véletlenül nem sikerült.

Erőszakossága a kisebbségnek aztán annyira fujult, hogy az ülést egész éjtélleg kellett folytatni, hogy az indítvány felett határozni a jövő ülés napirendjét megállapítani lehessen, mi csak akkor sikerült, midőn a kisebbség belátva a szabadelvű párt kivétele energiáját és türelmes kitartását, az ülés termet odahagyta, s a mikor gróf Apponyi Albert képviselőházi elnök mint képviselő a miniszterelnök indítványának helyességét és többség eljárását igazolta.

A másik szenzációja az a napi ülésnek Pap Zoltán függetlenségi képviselő azon bejelentése volt, hogy őt egy volt függetlenségi párti képviselő 12 ezer koronával próbálta megvesztegetni s rábírt arra, hogy az obstrukciót hagyjon fel, az nap ne beszéljen, hanem 5-6 napra távozzék a házból. Óriási meglepetéssel volt ez a bejelentés a képviselőkre főleg akkor, midőn a 12 ezer koronából

megkapott 10000 ezer koronát a ház asztalára Pap Zoltán le is tette.

A szabadelvű párt erőlesen felzúdult a követelte a vesztegető bejelentését, mert azon gyanuval élt, hogy csak egy kiesztelt sakkhuzás akar lenni a vesztegetési kísérlet az obstrukció támogatására; Pap Zoltán azonban hivalkozva adott szavára, nem akarta megnevezni a vesztegetőt s azzal csak akkor rukkolt ki, mikor pártjának higgadtabb férfiai is követelték.

Igy sült ki aztán, hogy a vesztegető Dienes Márton volt függetlenségi párti képviselő, ki a pénzt magasabb és közfunkciót teljesítő egyéntől kapta volna, kit azonban meg nem nevezett.

Ebből az ellenzék vádat kovácsolt a miniszterelnök ellen s őt állította oda a vesztegetés szerzőjéül.

A második hasonló vádat Lovászy Márton képviselő emelte, mint a „Magyarország” című lap felelős szerkesztője budapesti lakos és hírlapíró Singer Arthur ellen, ki a „Magyarország” kiadóját szintén megvesztegetni kísérlete a lap támadó hangjának mérséklése s ez által az obstrukció gyöngítése végett, ki a vesztegetési kísérletnek ellentállt.

Óriási lárna között sikerült aztán egy indítványt elfogadása, mihez a vádolt miniszterelnök is készséggel hozzájárult, hogy egy parlamenti bizottság küldessék ki a vesztegetési ügy kivizsgálására, a mi pénteki ülésben aztán megis történt, de újabszenzáció mellett, mert azon az ülésen a pártja egy része által elhagyott s a pártkörü elnökekről is lemondott Kossuth Ferenc képviselő is megjelenén, az előfordult vesztegetési kísérlet miatt magát adott szavától feloldva gondolván, kijelentette, hogy pártjának újból élére áll s akcióba lép az obstrukciókkal, egyúttal pedig a miniszterelnököt minden vizsgálat nélkül bűnösnek vélvén, felszólította az állásáról lemondásra.

Pedig Kossuth Ferencnek ebben a szereplésében nem volt sem lojáltság, sem lojka, mert hiszen ő panaszkodott hónapok óta azon, hogy közéletünknek egyik rákfenéje, a gyanúsítás állandóvá vált, mit ő elítél s még is most éppen ő tette azt, hogy a politikai okból előírt gyanúsításnak helyet adva, minden további vizsgálat bevétele nélkül a miniszterelnökben bűnrészt kívánt látni s állásának elhagyására akarta kényszeríteni, mi egyértelmű lett volna a bűnösség beismerésével; ez ellen azonban a miniszterelnök tiltakozott.

Sokféle fajtája mutatkozott az utóbbi évtizedek alatt a korrupciónak, melytől ma már a mi állami és társadalmi életünk sem mentes, de arra pletykákon kívül nem fordult elő eset, hogy közvetlen pénzvesztegetéssel támadtatott volna meg a képviselőház érinthetlensége mint most, a ez annyival elzomorítottabb, mert a kísérlet valóban bizonyult be s azt elkövető közéletünk egyik magasan álló funkcionáriusa: Gróf Szapáry László fiúmei kormányzó, ki meggondolatlan tettét beismerve állását is odahagyta, az eszközt használó Dienes Márton pedig külföldre menekült.

Hogy volt-e ebben a sajnós ügyben Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök része vagy sem, azt a vizsgálat lesz hivatalosan kideríteni, de mindenesetre megdöbbentve komoly jele ez az eset az időnek, melyben élünk s végzetes következménnyel járhat az országra nézve is, melynek hítele a magának a nemzetnek tekintélye mélyen kompromitálva lehet úgy a külföld, mint elleneségeink előtt, mely utóbbiak pedig igen számosan vannak.

— A képviselőház ülései. A mult hét folyamán a képviselőházban ismét a miniszterelnök programja lett volna napirenden, azonban ezzel a ház egy pillanatig sem foglalkozott, hanem ahelyett napirend előtti felszólalásokkal

telt el az idő a köében olyan jelenetek fejlődtek ki, melyekhez hasonlók a magyar képviselőházban nem igen fordultak elő. Julius 27-én a képviselőház a Kassán rendezett Rákóczi kiállítás miatt ülést nem tartott. Julius 28-án a Trebinje és Bilek között július 20-án végzett hadgyakorlaton előfordult gyásos esemény, nevezetesen 15 magyar katonának napuszra következtében bekövetkezett halála, mintegy 70-80 katonának megbetegedése vette igénybe az egész ülést. Visontai Soma szoltat fel az ügyben előnök, azután Polonyi Géza, végül Eötvös Károly, mindháman szigorú vizsgálatot és a bűnösök példás megbüntetését követelik. A kormány részéről Kolozsvári Dossó honvédelmi miniszter és Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök válaszoltak, mind a kettő szigorú vizsgálatot, a hibásak megbüntetését, valamint azt is igérte, hogy gondoskodás történik aziránt, hogy jövőre nézve hasonló esetek ne forduljanak elő. Julius 29-én oly vihar tombolt a képviselőházban a mihez fogható vajmi keveset jegyeztek föl eddig elő a magyar parlamentáriszmus történetében. Délután 10 óráig késő éjjelig tartó ülés volt a képviselőházban tele meglepetéssel, izgalommal, zajos kiüvölésekkel s a szemben álló pártok egymás orojét kimerítő csatározásával. Pap Zoltán képviselő leleplezése egy megvesztegetési kísérletéről és a miniszterelnök napirend indítványát idésték elő a zavarodást. Pap Zoltán képviselő elmondta, hogy őt valaki azon célból, hogy az obstrukciótól lépjön vissza, meg akarta vesztegetni. Bizonyosságul letett az asztalra tízeszer koronát. A közben járó azt kívánta tőle, hogy hat napra utazzon el s minden napért két ezer koronát adott, két ezer koronát azonban a közben járó magának tartott provizó gyanánt, azért maradt csak tízeszer korona a képviselő kezében. Ez a leleplezés úgy hatott, mint a puskaropos hordóba vetett kanóc. A nagy többség ámuló bámulat, az obstrukció ellenzék pedig tombolt dühében. Iszonyú zaj támadt, a melyet tömérdek közbe kiáltással táplált az ellenzék. Pap Zoltán eleinte nem akarta megmondani a vesztegető nevét, később azonban pártja kívánságára megmondta, hogy a vesztegető: Dienes Márton volt függetlenségi képviselő. Erre senki sem gondolt s most már kutatni kezdtek, hogy ki adhatta a pénzt. E közben felállott Lovászy Márton s elmondta, hogy az általa szerkesztett újságnál szintén vesztegetési kísérlet történt. Itt a közbenjáró Singer Arthur német lapszerkesztő volt. Tóth János és Olaj Lajos szoltáltak fel ezután s indítványozták, hogy a ház kildjön ki tizenöt tagu parlamenti bizottságot az előterjesztett bűncselekmények megvizsgálására és a bűnös kiderítésére.

„A CSIKI LAPOK” TARGAZA.

A székelyek s a Székelyföld.

(Folytatás.)

A többi székely megyékben megközelíti az egész területnek a felét a pusztá ordoág. Ujjabb időkig csak primitív fűrészalatok dolgozták fel a fát: de mióta van egy rövidke székely vasút, a faipar is fellendült egy kissé, és ma már nem egy gőzfűrész csinál a törzsből deszkát, asztályt stb. De ami e téren mostanában történik, azhoz képest, ami történelmünk, alig kezdete a kezdetnek. Mihelyt ki lesznek építve a székely vasút többi vonalai, akkor kiépülnek a kocsiutak is a vasúti állomásoktól az erdőre havasokig, és akkor akad bizást vállalkozó szellem és tüke is, hogy értékesítse e tömérdek kincseket, melyek évezredek óta várják kihasználásukat az ember által. Az erdőtürvény gondoskodik alkalmasint arról, hogy a havasok le ne taroltsanak, kopárakká ne tétessenek. Azt a szigorú, melyet a törvény éreztet az egyes prevariátorokkal, fokozottabb mértékben kell, hogy alkalmazza ott, ahol egész nagy kiterjedésű erdőtestekről van szó.

A magyarországi tüke, illetve társadalom ez irányban is segítségére eiothetne a székelynek, a nélkül, hogy valamit kockáztatna. Erről is többet később.

A nagy kiterjedésű havasi kaszálók és legelők az eddiginél észszerűbb használatra és értékesítésre nagyot lendítene a székely marhatenyésztésen. Itt mindenekelőtt jó kocsikat van szükség.

Míg Székelyföld hegláncolatainak felületét nagy tömegekben észszerű erdősegek borítják, melyekben, lapályosabb helyeken, kaszálók, legelők, tisztások láthatók keszdetleges csülökkel és pásztorkunyhókkal, kalibák vagy esztenákkal, vagy amelyek sűrűiből felénk mosolyognak egy-egy csodaforrás körül épült fürdőtelepek, a paradicsom kertjét juttatva eszünkbe bájos környezetükkel: addig közteükben, ásványokban,

nemes és hasznos fémekben mesés kincseket rejtgetnek méhükben azok a hegyóriások. Rejtgetnek nemesek, hanem néhol kínálva kínálják azokat. Vannak vidékek, hol a falvak utozái és terei, a megyei és mezsei utak nemesebb márvánnyal vannak kiköveve, mint az volt, a melyből faragták a híres görög szobrászok ma is ragyogó remek szobraikat. Másutt messziről felérlenek feléd magas hegyek: azt hinnéd, frissen hullott hó borítja, oly vakító a fehérségük: gyönyörű szohyekek azok, képesek egy egész világrészt ellátni óval évszázadokon keresztül. Kukaesky Sándor és dr. Hajdu Lajos asakértők állítása szerint vannak Székelyföldön hegyek (Kelemenhasas pl.), melyekből évszázadokon át lehetne minden évben 150,000 tonna kék-követ nyerni. Mi ehes képest a világhírű szicíliai kénköbánya? A csikassentdomokosi hegyekben és az ezekből folyó patakokban: paragon hever. Nincs vasút, nincs szekérút, nincs péna, nincs vállalkozó szellem.

A rengetegekből sok a vad; de uralkodván ott a ragadozók: a farkas és a medve, a hiúz és a vadmacska, és a róka. — Őzben, szarvasban, vaddisznóban és nyúlban nem nagy az állomány. Mihelyt azonban a vasút tovább épül a havasok alján és völgyein, és minél mélyebbre kildik be a faipar fejszéje, fűrészcsa munkáját a rengeteg sűrűben, s minél hozzáférhetőbbek lesznek az uri vadászoknak is az őserdők, annál inkább pusztul majd medve és farkas, vadmacska, róka, hiúz és a ragadozó madarak itten található minden fajtája, és átengedik az erdők birodalmát háborítatlanul legelőző szarvasmarháknak, juhoknak, kecskének és szelidebb és hasznosabb őzek és szarvasok falkáinak. Míg a veteleknél és réteknél pusztítói, a vaddisznok, viesszasorítottak majd a havasok márkou részébe.

A Székelyföld folyó haldúsak, kristály tiszta vizű hegyi patakjai- és tavaiiban sok a piastáng; de észszerű halászatról még eső sincsen. Itt is csak a tenni való.

Ex nagyjában a székelyek földje. Ennek fővárosa Marosvásárhely, egyúttal Marostorda megyének főhelye, 17.300 lakójával. A többi nagyobb városok és helységek még Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr és Baróth, Csikszereida és Gyergyószentmiklós, Szászrégen, mely utóbbit csak a megyék kikerítése alkalmával (1874.) csatolták Székelyföldre, illetve Marostordamegyéhez.

Es ezen kis városokban és községekben aránylag több az iskola, mint az ország bármily más részeiben. Csak a legfőbbeket említoim.

Marosvásárhelyen van egy katolikus és egy református főgimnázium, ipar- és polgári iskola, felsőbb leányiskola, leánynevelde és árvaház stb.

Sepsiszentgyörgyön gr. Mikó Imre (szül. 1805., megh. 1876. szept. 16.), a nagy államférfi, tudós és mecenas alapított beuulakással egybekötött, főgimnáziumot — a ról nevezett Mikó-kollégiumot. Ezen kívül van ott, közép-ipar és al-ebb iskolákat nem is említve, tanítónő-képződt és internatusok.

Kézdivásárhelynek Kanta nevű részében kitudó kath. főgimnázium van, melyben minoriták tanítanak, a melynek jeles igazgatója — dícsérvéssből említem — Haasák Vidor egykori derék tanítványom. Egyéb iskoláktól eltekintve, van még Kézdivásárhelyt árvaház, mely dícsőtt királynevelde névvel viseli.

Székelyudvarhelyen éppenséggel két jeles főgimnázium, egy katolikus és egy református, és egy állami főreálisiskola, — mind a három internatusal egybekötve, terjesztik az ismereteket és az általános műveltséget.

Csikszereidában beuulakással egybekötött polgári és felső leányiskola van, Csikmege által emelt díszes palotában, és gazdasági iskola. Csiksomlyán, egy jó muzeák is szivesen meghusódnának: bük- és fenyő borította hegyek alján,

van egy katolikus főgimnázium, amelyről az erdélyi püspök azt állította, hogy a legvalószínűbb, a kir. főgimnáziumot a legmagyarabb az országban, — szintén internatusal ellátva. Ugyancsak abban a kis falucskában van még egy tanítóképző is, mely jobbadán maga látja el nagyon régi idők óta a kath. Székelyföldet kintortanítókkal. De van még egy tanítóképző Székelyföldön, még pedig Székelykeresztúron; es már állami. Ugyancsak Székelykeresztúron van van az unitárius székelyeknek is egy algimnáziumuk. Ezt jó lenne s osztályúvá emelni az állam segédelmével.

A székelység benépesíti mindazokat az iskolákat, a számos nép- és egyéb középiskolákon kívül, falival és leányival; mert a székely szülő megvon mindent magától kopál, dolgozik végig, csak hogy iskoláztatassa gyermekeit, — ezek pedig nagy örömmel és asóp sikerrel tanulnak.

Amde a tudás utáni vágy olvisai a székely fiatalágot a Székelyföld határain is meese túl: a brassói kath. főgimnázium és az állami főreálisiskola, az ersebétvárosi és nagyasabeni állami, a gyulefshérvári katolikus, a kolozsvári kath., reform. és unitárius főgimnáziumok, a nagyenyedi Bethlen- és a szászvárosi Kuua kollégiumok, a nagyasabeni kath. tanítónőképző és felsőbb leányiskolák, a kolozsvári tanítónőképző, a kolossmonostori gazdasági intézet és más tanítószetek az erdélyi részeken, — mind mind hemzsegek esékely fiuktól és leányoktól, kik intézeteikben a tanuló fiatalágának jó erkölcsi és szorgalmában és tehetségben virágt képesek. Vannak napjainkban is, kik a középiskola több vagy összes osztályainak elvégzése után kivessék előregedett, elgyengült édesapjuk kezéből es eke sarvát, többség pedig életpályát választ magának, vagy folytatja tanulmányát a felsőiskolában: egyetemeken, akadémiákon, papneveldeken stb.

(Vége.)

Lapunk mai számához egy fél iv melléklet van csatolva.

Khuen-Hedervary miniszterelnök bosszjárul az indítványhoz és Tallian elnök ebben az érte-
 lomben mondotta ki a határozatot. Rövid szünet
 után a miniszterelnök akarta előterjeszteni nap-
 rend indítványát, mely szerint az elnöki pro-
 gram vezetéké le és a helyett az indemnitást
 tiszák ki tárgyalása. Iszonyu sajtó és lármá ke-
 letkezett erre, a miniszterelnök nem tudta elő-
 terjesztani indítványát a sajtó fel kellett füg-
 gesztani. Szünet után a miniszterelnök becsélni
 akart, de nem juthatott szóhoz s látván, hogy
 lehetetlen megvédenie magát, egy irást adott át
 a teremből, hogy azt adja át az elnöknek.
 Olyan jelenet következett erre, amiről nincs
 példa az országgyűlés krónikáiban. A teremből
 felsietett az elnöki emelvényre s a minis-
 terelnök irásbeli indítványát átadta Tallian elnök-
 nek, aki tovább adta Sados Pál jegyzőnek. A mi-
 kor azt meglátta a szélesbaloldal, akkor egész
 csoport képviselő az elnöki emelvényre rohamot,
 hogy a jegyző kezéből kiragadják az irást. Szócs
 Pál az esküt levetítette a dobogó alatt álló
 Feilitzsch Artur bárónak, akinek kezéből Fáy
 István és Csávöszky Lajos kisakították és da-
 rabokra tépték. E közben Feilitzsch és Fáy ska-
 raitlanul és véletlenül összeütköztek egymással,
 azonban belátva a tévedést, kezét szorították. Az
 elnöki dobogón úgy látszott, mintha dühködés
 volna a képviselők között. A botrányos jelenet
 egész sora játszódott le a teremben. Az el-
 nök folyt tovább, de szava elvesztett a szü-
 netben, végre úgy segített magát, hogy az ülést
 félfigyeztette. Félóra múlva az elnök újra meg-
 nyitván az ülést, két rendbeli súlyos mentelmi
 kérelmet jelentett be, egyet az elnöki tekintély
 megvértéséért s egyet a ház egyik jegyzőjének
 megvértéséért. Felhatalmazást kért a háztól, hogy
 a mentelmi bizottság nyomban összejűljen és ha-
 tározzon. A ház ezt elfogadta. Ezután Nessi Pál
 jelentette, hogy Dienes Márton bizonyosan ha-
 sonló czélzattal, mint Pap Zoltán, őt is befolyá-
 solni akarta s megvette egyik váltóját, a melyet
 eddigi tulajdonosa porított Nessi ellen. Ezt az eset-
 tet is a parlament bíróság elé utasították. Len-
 gyel Zoltán akart beszélni ezután, de mivel
 Újaj Lajos már előzetesen zárt ülést kért, az
 elnök nem engedte meg hogy beszéljen. Ezután
 még két zárt ülés és két nyílt ülés volt a leg-
 nagyobb izgalom között tárgyalták az előfordult
 dolgokat, ház szabály vitát rögzítözték s így húzták
 ki az időt egész éjfélig. Ekkor egy negyed órai
 pihenő volt. Az újra megnyitott nyílt ülésen
 Tolonyi azt bizonyította, hogy a szerdára össze-
 hívott gyűlés éjfélrel túl nem tarthat s minden
 határozat, a mit ezután hoznak törvénytelen.
 Erre az egész függetlenségi párt kivonult a te-
 reből. Ezután elnök előadta napirend indítvá-
 nyát, mely szerint a következő ülés pénteken
 lesz s a parlament bizottság megválasztása után
 az indemnitást tárgyalják. Az ülés végén Apponyi
 Albert mondott még nagyobb beszédet arról, hogy
 a miniszterelnök indítványának benyújtása és
 elfogadása minden tekintetben törvényes volt.
 Erre a ház elfogadta a napirend indítványát s
 az ülés éjfél utáni 1 órakor véget ért. A júliusi
 31-diki ülésben az obstrukciós hívei a jegyző-
 könyv fölött indítottak hosszas vitát s miután a
 jegyzőkönyvet hitelesítették Gajjár Gáspár szöve-
 gét a kijelentette, hogy tévedett, midőn Polányiról
 azt állította, hogy a Pap Zoltán esete az ő stik-
 lijé. Azután Kossuth Ferencs szövege föl, kije-
 lentette, hogy a történetek után ismét a párt
 élére áll a kündeni fog a miniszterelnök ellen,
 míg a helyét elhagyja. Az ülés végén megvá-
 lasztották a parlament bizottságot s a ház ülé-
 seit augusztus 10-ig elnapolták.

Württembergi, bádeni és hezzoni udvarokhoz,
 itt nem sokáig maradt, mert szükség volt ki-
 próbált erőjére, gazdaság tapasztaltságára a Kelet
 jász talaján. A király Álhéne nevére ki rend-
 kívüli követő és meghatalmazott miniszterre.
 Burján István báró feleségül Fújvári Géna
 volt hovádelmi miniszter leányát tartja, kit szó-
 nai tartózkodása ideje alatt volt nőül, mivel min-
 denütt előkelő szerepet játszottak a társadalom-
 ban. Hosszu diplomáciai pályafutása alatt számta-
 lan bizonyították adta államférfiúi éles látásának,
 tudásának, diplomáciai tapintatának és imponáló
 energiájának. Sok hasznos szolgálatot tett Ma-
 gyarországnak és Ausztriának. Erdemeit ő felsége
 is többször méltányolta nemcsak magas rendjelek
 adományozásával, hanem azszal is, hogy bárói
 rangra emelte a kitűnő diplomátát.

A közös pénzügyminiszteri állásnak Bos-
 nia és Hercegovina kormányzása adja meg rend-
 kívüli fontosságát. A bosnyák hercegovinai or-
 szágos kormány Szorajevóban székel ugyan; a
 legfelsőbb vezető az azonban a közös pénzügy-
 miniszteriumban van.

Ezért kellett Kállai utódjával olyan magyar
 embert keresni, a ki első sorban a megazaltott
 tartományok kormányzása tekintetében nyújt tel-
 jes garanciát. És ezt a férfit találta meg fel-
 sőges Urunk Burján István báróban, kinek szá-
 mos, közel tíz éves működése alkalmat nyújtott
 neki arra, hogy gyökeréig behatoljon a dél-
 sláv lelkebe. Nehéz viszonyok között (1886-tól
 1895-ig) nemcsak nyomtatékosan és hathatósan
 képviselte Magyarországot és Ausztria érdekeit a
 bolgár fejedelemségben, hanem egyszerűen a
 Balkán-félsziget egyik legnagyobb ismerőjeként
 hagyta el Szófiát.

Megvan tehát minden indokunk arra a rem-
 nényre, hogy bosnyák-hercegovinai kormány-
 zásával hamarosan igazolni lesz képes a korona
 bizalmát és megfogja szerepét a magyar köz-
 vélemény támogatását, valamint a közelebről
 érdekelte bosnyák-hercegovinai lakoságot megelé-
 gedését, kik Kállaiban valósgos apjakat veszt-
 tettek el.

Mi lesz a tisztviselőkkel?

Torda, 1903. augusztus 1.
 A mai válságos helyzetben e kérdésre igen
 nehéz megadni a feleletet; mert aggódva ész-
 leltük azokat az ellentétes nyilatkozatokat,
 melyek az új kormány rövid szereplése alatt
 az állami tisztviselők törvényjavaslatának sor-
 sáról elhangzottak. Különösen feltűnő az az
 ellentét, mely közelebről a Vörös László és
 dr. Barabás Béla országgyűlési képviselők ki-
 jelentései között felmerül.
 Vörös László mint az állami tisztviselők
 „Országos Egyesületé”-nek elnöke július 4-én a
 tisztviselők gyűlésén éppen az új kormány elnök
 felhatalmazásával azon kijelentéssel igyekezett
 megnyugtanni a tisztviselőket, hogy:
 „A tisztviselők fizetésének rendezéséről
 szóló törvényjavaslat sürgős letárgyalása a kor-
 mányunk is határozott szándékát képezi úgy
 formán, hogy első sorban az indemnitát, azután
 az újonczintalek, majd az 1903. évi állami költ-
 ségvetés és ezzel kapcsolatosan a fizetés ren-
 dezéséről szóló törvényjavaslat fog letárgyalatni.”
 Ezzel szemben Barabás Béla július hó
 13-én nagyváradi beszámolóján állítólag azt
 mondotta, hogy:
 „A Széll kormány soha sem foglalkozott
 komolyan a tisztviselők fizetésének rendezésével.”
 A mostani kormány-elnök pedig olyfor-
 mány nyilatkozott, „hogy nincs is arra nagy
 szükség, mert bármilyen fontos, mégsem állam-
 szükséglet.”
 Egyik nyilatkozat sem lett megcáfolva,
 vagy megerősítve s így nem lehet tudni, melyik
 igaz?
 Az kétségtelen, hogy az állami tisztviselő-
 k ügye annyira országos érdek és a sürgős
 elintézését igénylő országos gazdasági ügyek
 annyira össze függ, hogy azt ezektől szét vá-
 lasztani alig lehet. Nem teszünk ki az új kor-
 mányról, hogy e javaslatot idő kártyának hasz-
 nálná fel. Ez nagyon frívól játék volna.
 Mikor elhatároztuk odáig, hogy a képviselő
 ház pénzügyi bizottsága fizetésjavaslatról szóló
 törvényjavaslatot letárgyalta és terjedelmes je-
 lentéssel a plénum elé terjesztette: az időtől
 kezdve az állami tisztviselők visszafogott lélek-
 zettel néztek szemléltek azt az elkészített poli-
 tikai harcot, melynek ma sincs vége.
 Ki tehet arról, hogy azzal az időponttal
 egyidejűleg a harcok küzdelme mind bevessebb
 lett és az előző kormányt áldozatul ejtette.
 Ki tehet arról is, hogy a kormányvá-
 laság után az új kabinet a kibontakozást meg-
 nem tudta megteremteni sőt új harcok és hon-
 nyodalmak támadtak s a parlament zavarok-
 ban ki az, a ki tudná, hogy micsoda ok gá-
 totta a kérdéses törvényjavaslat letárgyalását?
 Az ország dolgainak ilyen változása szá-
 mukra is megjelölte az irányzatot! Mikor a
 nemzet közvéleménye a mi kérő szavunkra nem
 tagadta meg rokonszenvét és áldozatkészségét;
 most a válságos helyzetben mi is tudjuk és
 érezzük, hogy mit kell tennünk! S mint hálás
 gyermekei a magyar hazának, békés társalmunk
 várjuk a közdelem lefolyását és a honnyodalmak
 szerencsés megoldását.

A várakozásom kívül helyezkedhetünk-e
 más álláspontra akkor, midőn a viszonyok a
 Haza sorsát állították a mi érdekünk élére?
 A tisztviselői kar hazafisága megtalálta a
 hozzá méltó álláspontot és magatartását; vánd-
 fogva roskadozva bár, de türelemmel hordozza
 tovább a vállaira nehézült keresztet.
 Nehéz idők anyja nyomja a magyar állam
 közéletét és ez áldatlan állapotban mit tehetünk
 mi — az állam kormányzat munkái s a nemzet
 intelligens zöme, melynek léte az ország
 sorsától függ?
 Mit tehetnénk egyebet, mint szorongó
 szívvel törjük a válságos helyzetet és bíznunk
 azok bölcsességében, a kiknek elhatározásától
 függ sorsunk jobbra fordulása és a kire ama
 köteleesség bárn. hogy e helyzetet orvosolják.
 Bár nyomorúságunk és vesztességünk a
 múlt idővel mindjobban növekedik, még sem
 szabad csüggednünk: hazafiságunk várakozásra
 és kitartásra kötelez.
 Jóleső érzéssel veszek tudomást arról,
 hogy a magyar tisztviselői kar — igen kevés
 kivétellel — hozzá illő elhatározással követeli
 igaz hazaszeretetének szuggallatát s előbbre való-
 nek tekinti a haza és a magyar nemzet érde-
 keit, mint a maga helyzetének javítását.
 Inkább szenvet tovább és lakargatja nyom-
 orúságát, de nem panasolja hangos szóval
 egyéni bajait akkor, midőn a haza sorsa válság
 elé jutott.
 A mi hitünk és bizodalomuk a trös-
 beszdélbe foglalt ígéretemben, s a következő válasz-
 felirat által adott szö szentségében van!
 A tisztviselői sorsa az ország becsület-
 beli ügye, nem lehet és nem jöhet olyan mag-
 yar kormány, mely ennek elintézésére elől ki-
 tértjen!
 Ez a biztosítéka annak, hogy mi lesz a
 tisztviselőkkel?
 Hermath Domokos.

Összemen utalványoztuk a pénztár ter-
 bére, vagyis baleseti segélyezés címén az 1902.
 évi folyamán 140,728 K. 20 f.-t helyeztünk ki-
 adásba.
 Az 1902. évi folyamán, s különösen az év
 vége felé bejelentett többi balesetek alapján a
 segélyek a dolog természeténél fogva ugyan-
 azon évben azért nem voltak utalványozhatók,
 mert a segély, valamint az orvosi és gyógy-
 költségek nagyságát gazdasági cselekedéknél csak
 kis a munkaképesség helyreálta után, a munka-
 adó Által bemutatandó számlák alapján lehet
 megállapítani.
 Azon balesetek folytán fölmerülő költsé-
 gek fedezésére tehát, a melyek a most előadott
 okból az 1902. évi december hó 31-ig elinté-
 zést nem nyerhettek, ugyanngy, mint az 1901.
 évben, 25,000 koronát helyeztünk tartalékba.
 1902. évi december hó 31-ike óta ezen tartal-
 lék terhére a függő segélyezési ügyek nagyobbrészt
 már elintézését nyertek, s az eddig kiutal-
 ványozott segélyösszegek alapján jelenhetjük,
 hogy a tényleges kiadás a tartalékba helyezett
 összegben fedezetelét fogja találni.
 Ki kell emelnünk a helyen azt, hogy az
 1902. évben ez címzen, és pedig különösen a
 múlt munkaképtelenség és gyógyítási költségek
 címzen tett kiadások nagy mértékben megha-
 ladták a várható kiadásokat, a mi azonban nem
 az előzetes becslések helytelenségének róható
 fel, hanem kizárólag egyéb oly körülményeknek,
 a melyeket igazgatóságunk már tanulmány tár-
 gyává tett, a jövőben is fokozott figyelemmel
 fog kísérni, és hatékonyabb ellenőrzés útján
 igyekezni fog arra, hogy a vizsuzelések meg-
 gátoltassanak s e mellett a segélyezés a méltá-
 nyosságának mindenkor megfeleljen.

A hivatali ügykezelésre a múlt évben
 42,463 korona 20 fillért fordítottunk, főlle-
 véu igazgatóságunknak a hivatali ügykezelés
 terén — intézményünk humános czéljával össz-
 hangban — a mind elszigorubb takarékoság,
 mi nagy mértékben elősegített a munkaerők
 czélszerű, sőt a lehetőség határáig való kihasz-
 nálása, mely alapon sikerült is a személyi ki-
 adásokat, dacára az óriási munkaszaporulatnak
 26031 korona 75 fillerre mérsékelnünk. Önként
 értődik azonban, hogy intézményünk rohamos
 fejlődése, részint pedig a tisztviselőknek — a
 pénztár szempontjából is nagyon kívánatos —
 állandosítása érdekében szükséges fizetés-rende-
 zés következtében a személyi járandóságok is
 fokozatosan növekedni fognak.
 Az igazgatóság hivatalának berendezése
 után a szokásos 10% leirásá fejében 684 korona
 51 fillért helyeztünk kiadásba.
 A rendezés tagok díjtartalékára 940,411 ko-
 rona 21 fillért s a rokkanatok évről évre való
 segélyezésére 66,400 koronát helyeztünk tartal-
 lékba. Ez összeg-k nagyságának indokolásánál
 van szerencsénk matematikusaink idecsatolt
 jelentésére hivatkozni.
 Tekintettel arra, hogy a törvény módosi-
 tásával a rendezés tagok fizetési kötelezettsége
 25 évre szállítottat le, szükségessé vált mutatko-
 zott a múlt évben a rendkívüli esélyekre, vala-
 mint a segélyek emelésére szolgáló tartalékok
 gyanánt kimutatott összegek egyrészt a rendezés
 tagok díjtartalékának dotálására felhasználnunk.
 Az ezek után mutatkozó bevételi többlet
 és pedig 23,253 korona 50 fillért az 1900:
 XVI. t.-cz. 36. § a értelmében a rendkívüli
 esélyekre szolgáló tartalékalap létesítésére hasz-
 nálhat fel. Az idézett törvényszakasz előírja
 ugyan, hogy a bevételnek a díjtartalék kellő
 gyanításán felül megmaradó részéből másod-
 sorban a segélyek emelésére szolgáló külön
 tartalékalap létesítése, minthogy azonban az
 új törvény egyrészt újabb segélyek biztosítása,
 másrészt pedig a tagsági díjfeladás feltételeinek
 kedvezőbbé tétele által az előbbi törvénynek
 a segélyek emelésére vonatkozó intencziót egye-
 lőre máris megvalósította, a külön tartalék cí-
 mén rendelkezésre álló aránylag csakély össze-
 get egészen a rendkívüli esélyek tartalékára
 kellett felhasználnunk a ez által gondoskodnunk
 arról, hogy a pénztár minden eshetőséggel szem-
 ben a lehetőséghez képest védve legyen.

Az országos gazd. munkás és cseledegyelypénztár.

1902. évi működéséről.
 II.
 (Folytatás.)
 A gépmunkások Általánybiztosítása czéljából
 kiállított az 1902. évi folyamán összesen
 3851 kötvény, s e címzen befolyt összesen 33877
 korona.
 Ez-khez képest a tagok befizetési és a
 kiállított biztosítási kötvények címzen a pénztár
 bevételai az 1902. évi folyamán kitétek
 összesen 201,276 kor. 60 fillért.
 Az 1900. XVI. t.-cz. 8. §-a alapján a gaz-
 dasági cseledek után a 200 filleres munkaadói
 hozzájárulás címzen 434,263 korona 20 fillér
 fizettetett be a pénztár javára. Ezen hozzájárulá-
 ssal szemben a most idézett törvény 23. §-a
 alapján az 1902. évben 351,930 gazdasági cse-
 léd élvezte a pénztár által nyújtott baleset biz-
 tosítás kedvezményét.
 Hogy mérlegünk reális alapokon nyugod-
 jék, e címzen az idén is azon összeget vetjük
 számításba, mely 1902. évi január hó 1-től 1902.
 évi december 31-ig az állampénztárba tényleg
 befolyt. Hogy ezen összeg az 1902. évben nagy-
 gyobb volt, mint a mezei az összeirt gazda-
 sági cseledek után ezen évben 190 fillérel szá-
 mlitva kivettettél abban leli magyarazatát, hogy
 a befolyt összeg egy része az 1901. évi kive-
 téstől származó hátralék címzen hajatott be.
 Nem mulaszthatjuk el azonban e helyen
 fömlíteni, hogy az összeirt cseledek száma
 bár valamivel kedvezőbb az 1901. évi eredmén-
 y-nél, még mindig messze elmarad azon számtól,
 mely az intézmény létesítése alkalmával tett
 számításoknál a statisztika szerint alapul vétettet.
 Bevételeink között első helyen szerepel a
 125,000 korona állami hozzájárulás. Ezen össze-
 szeg azon okból haladja meg az 1901. évben
 kiutalt 100,000 koronát, mert az 1902. évi ju-
 nius hó 1-én életbelépett 1902. évi XIV. t. cz.
 ezen állami hozzájárulást évi 150,000 koroná-
 ban állapította meg, miért is a törvény érte-
 léséből az 1902. év második felére 20,000 ko-
 ronalványoztatott az állampénztárból.
 A fentebb elősorolt bevételjeinken felül a
 a gyümölcsözőleg elhelyezett tőkeink után 34603
 korona 58 fillér kamatjövendelmét értünk el, a
 mely tétel az évről-évre gyarapodó tőkeink után
 lényegesen emelkedni fog.
 Az 1902. évi szárazsámlánkon az 1901. évi
 tartalékok címzen 6 tételben még 443,799 ko-
 rona 24 fillér szerepel bevételjeink azon czélból,
 hogy ezen összegek az újonnan alakult visz-
 nyoknak megfelelően alkotandó új tartalékokra
 legyenek felhasználhatók.
 Áltérve a szárazsámlán kimutatott kiadási
 tételekre, mindenekelőtt ki kell emelnünk, hogy
 a pénztár az általa biztosított egyének részére
 az 1902. évben is csupán baleseti segélyeket
 nyújthatott, mivel az egyéb segélyekre azve a
 törvény által megszabott várakozási idők még
 le nem teltek.
 Az 1902. évi folyamán a pénztár összesen
 2370 esetben nyújtott baleseti segélyt.
 Ez esetek közül:
 9105 olyan esetben, a midőn a munka-
 képeség hatvan nap alatt helyreállott egy ko-
 ronás napi segélyezé címzen 42,851 K f
 Orvosi és gyógyköltségek címzen. 54,241
 K 36 f.
 94 olyan esetben, midőn a sérültek a
 baleset folytán beállott munkaképtelensége 60
 napon túl sem állott helyre 10 koronás havi
 segélyezé címzen 5450 K. 74 f.
 171 olyan esetben, midőn a baleset a sér-
 ült háliát okozta 400. illetőleg 100 koronás
 halálbaleseti segély címzen 38,025 K. 10 f.
 3 esetben rendkívüli segély címzen 360 K.

Az új közös pénzügyminiszter.

Nem sokáig vártott magára a Kállai Bé-
 niam halálával megürült közös pénzügyminiszteri
 és bosnyák-hercegovinai kormányzói állás. Ő
 felsége már kinevezte a közös pénzügyminisztert
 rajcsó Burján István báró, atheni magyar osztrák
 rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter eszé-
 nyében, a ki testestől lelkestől magyar ember
 Ez a kinevezés is főnyesen igazolja Ő fel-
 sége a király szigorú alkotmányos érületét, mi-
 don a paritás követelményeinek szem előtt tartá-
 sával Magyarországának a közös miniszteriumban
 való képviseléstől gondoskodni kíván.
 Ez a választás szerencsésnek mondható s
 remélni lehet, hogy az új miniszter méltóan fogja
 folytatni a Kállai Béni által főnyes sikerrel meg-
 kezdett munkát, Burján István báró alapos lame-
 rője a balkánfélszigeti azellennek és az ott lévő
 tartományok viszonyainak. — Eddigi pályafutása
 egészen a diplomácia körébe esik és 31 éves
 működése alatt alig távozott a Keletről. Most is
 Álhéne hívta Ő felsége bisalma a közös pénzü-
 gyminiszteri aszébe.
 Az új közös pénzügyminiszter 1851. január
 16-án született Pomsonyban, tehát még a férfi
 kor javában élő ember. A keleti akadémia sike-
 res elvégzése után 1872-ben mint konzulási nö-
 vendék Alexandriába ment. Onnan 1874-ben
 mint alkonul Bukaresztbe, 1878-ban Belgrádba,
 majd 1880-ban Sofiába került. 1882-ben konzulát
 megteremtve ki, négy esztendőig a moszkvai fő-
 konzulátust vezette. Ekkor vette át a Sofiai fő-
 konzulát és diplomáciai ügynökség vezetőiséit,
 a melyet ő esztendőig tartott később. E közben
 főkonul, diplomáciai ügyvivő, majd rendkívüli
 követ és meghatalmazott miniszter lett. 1895. és
 1896-ban rövid ideig a külügyi hivatalban szol-
 gált, a hannan Stuttgárthba ment követnek s

Sz. 7994./908. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csikazeredai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakariás Lukács és Zakariás Izák csikászvízi lakos végrehajtatóknak, ifj. Fodor Lajos csikászvárosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 71 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikazeredai kir. törvényszék területén levő csikászvárosi község határára fekvő a csikászvárosi 1233. sz. tkjében A + 1. rz. n. 4983/2. hrsz. kaszálóra 128 korona kikiáltási árban és pedig az 1881. évi LX. t. cz. 156. §. értelmében nem csak végrehajtást szenvedett, hanem az ifj. Fodor Gáspár és özv. ifj. Fodor Jánosné szül. Fodor Erzsébet társulajdonosai illető járandóságokra is, a csikászvárosi 958. számú tkjében A + 1. rz. rend 4045. 5350. hrsz. szántóra 27 korona kikiáltási árban és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem az ifj. Fodor Lajosné az. Péter Julianna társulajdonos nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 807 ik számú telekgyűzőkönyvben A + 1. rz. rend. 1418. hrsz. szántóra 40 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem az ifj. Fodor Antalné szül. Kovács Véro, Kovács Katalin, ifj. Fodor János, Tamás Péterné szül. Fodor Véro társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 806. számú tkjében A + 1. rz. rend. 4664, 4865, 4866. hrsz. kaszálóra 99 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem a Kovács Gáspár (kinek neje András Katalin), Csiklédi Pálné szül. Kovács Anna, Tamás Márton, Nagy János, Fodor Antal, ifj. Fodor János, Tamás Péterné szül. Fodor Véro társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 801. számú tkjében A + 1. rz. rend. 548. 549. hrsz. a kettre 29 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem az ifj. Fodor Lajosné szül. Péter Julianna társulajdonos nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 656. számú tkjében A + 1. rz. rend. 4864, 4865, 4866. hrsz. kaszálóra 99 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem a Kovács Gáspár (kinek neje András Katalin), Csiklédi Pálné szül. Kovács Anna, Tamás Márton, Nagy János, Fodor Antal, ifj. Fodor János, Tamás Péterné szül. Fodor Véro társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 131. számú tkjében A + 1. rz. rend. 277. hrsz. faházsa malomra 320 korona kikiáltási árban és pedig nem csak a végrehajtást szenvedett, hanem a Fodor Dániel (kinek neje Kovács Pékla), Fodor Gáspár (kinek neje Rézecz Rosália), Fodor Ágoston (kinek neje Csutak Erzsébet), Fodor András (kinek neje Fodor Anna), Fodor Balázs, Fodor Károly, Fodor Alajos, Fodor Ignác, Fodor Félix, Fodor Julianna, Fodor Veronika, ifj. Fodor Gáspár, özv. ifj. Fodor Jánosné szül. Fodor Erzsébet, Fodor Gyula, Fodor József és Biró Albertné szül. Fodor Amália társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a csikászvárosi 101. sz. tkjében A + 1. rz. rend. 300/2. hrsz. kettre 14 korona, 2. rz. rend. 333., 334. hrsz. kettre 136 korona, 3. rz. rend. 401. hrsz. belsőlegre 320 korona, 5. rz. rend. 683, 684. hrsz. szántóra 97 korona, 6. rz. rend. 1194, 1195. hrsz. szántóra 73 korona, 7. rz. rend. 1198. hrsz. szántóra 34 korona, 8. rz. rend. 1367. 1368. hrsz. szántóra 59 korona, 9. rz. rend. 1416. hrsz. szántóra 41 korona, 10. rz. rend. 1422. hrsz. szántóra 87 korona, 11. rz. rend. 2350, 2351. hrsz. szántóra 217 korona, 12. rz. rend. 2484. hrsz. szántóra 56 korona, 13. rz. rend. 2797, 2798. hrsz. szántóra 28 korona, 14. rz. rend. 2843, 2844. hrsz. szántóra 28 korona, 15. rz. rend. 2905, 2906. hrsz. szántóra 22 korona, 16. rz. rend. 2023, 2024. hrsz. szántóra 6 korona, 17. rz. rend. 3035. hrsz. szántóra 14 korona, 18. rz. rend. 4153, 4154, 4155. hrsz. szántóra 61 korona, 19. rz. rend. 4365, 4366, 4367. hrsz. szántóra 18 korona, 20. rz. rend. 4369/1. hrsz. szántóra 6 korona, 21. rz. rend. 4382. hrsz. szántóra 17 korona, 22. rz. rend. 4389. hrsz. szántóra 14 korona, 23. rz. rend. 4415, 4416. hrsz. szántóra 21 korona, 25. rz. rend. 795/1. hrsz. szántóra 33 korona, 26. rz. rend. 5472. hrsz. kaszálóra 33 korona kikiáltási árban és pedig nem csak végrehajtást szenvedett, hanem az ifj. Fodor János és Tamás Péterné szül. Fodor Véro társulajdonosok nevében álló járandóságokra is, a így az ingatlanok egészére a csikászvárosi 1050. sz. tkjében A + 1. rz. rend. 4078. hrsz. szántóra 18 korona, a csikászvárosi 787. sz. tkjében A + 1. rz. rend. 546. hrsz. a belsőlegre 22 korona, a csikászvárosi 1499. sz. tkjében A + 1. rz. rend. 771. hrsz. szántóra 22 korona, 2. rz. rend. 1382. korona szántóra 64 korona, 3. rz. rend. 1504. hrsz. szántóra 43 korona, 4. rz. rend. 1548. hrsz. szántóra 23 korona, 5. rz. rend. 1599/1. hrsz. szántóra 27 korona, 6. rz. rend. 2228. hrsz. szántóra 19 korona, 7. rz. rend. 2506. hrsz. szántóra 31 korona, 8. rz. rend. 2936. hrsz. szántóra 27 korona, 9. rz. rend. 2848. hrsz. szántóra 27 korona, 10. rz. rend. 2974. hrsz. szántóra 8 korona, 11. rz. rend. 2986. hrsz. szántóra 8 korona, 12. rz. rend. 3137. hrsz. szántóra 2 korona, 13. rz. rend. 185/2. hrsz. kettre 12 korona, 14. rz. rend. 233/2. hrsz. kettre 41 korona, 15. rz. rend. 699/1. 700/1. hrsz. szántóra 69 korona, 16. rz. rend. 1362/1. 1363/1. hrsz. szántóra 117 korona, 17. rz. rend. 1447/1. hrsz. szántóra 47 korona, 18. rz. rend. 2867/1. hrsz. szántóra 29 korona, 19. rz. rend. 2816/2. 2819/2. hrsz. szántóra 35 korona, 20. rz. rend. 2829/2. hrsz. szántóra 29 korona, 21.

2. Birtokosági jegyzői teendők végzéséért 200 korona. 3. Utálatány 30 korona. 4. Irodai átalány 32 korona. 5. Tűzifa átalány a körjegyzői iroda futására 40 kor. 50 fillér. 6. Küldönczaj 42 kor. 60 fill. 7. Mint kinevezendő állami anyakönyvvezetőnek tiszteletdíj 120 korona. 8. A magán munkálatokért szedhető díjakat, úgy szintén kiszállások alkalmával járó díjazást a vonatkozó szabályrendeletek alapítják meg. Csikászváros, 1903. július hó 20-án. Fejér Sándor, főszolgabíró.

dai, vagy polgári ink. osztály szabályszerű végzése, fedhetlen előélet és hibátlan szépirás. Csikászváros, 1903. évi július hó 30. Beoze Antal, altispán.

Pályázati hirdetmény.

Gyergyó-Alfalu községében a lemondás folytán üresedésbe jött segéd jegyzői és helyettes anyakönyvvezetői állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen 600 kor. fizetéssel, 60 kor. lakbérrel és 2-8) tűzifa járandósággal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmeket hozzám folyó évi augusztus 20-ig annál biztosabban beadni elne mulasszák, mert később beérkező kérések nem fognak figyelembe vétetni. Gyergyószentmiklós 1903. július 31. Lázár János s. k., főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Csikszentmárton községben üresedésben lévő szülészeti állásra ujjlag pályázatot hirdetek. Évi fizetése a község pénztárából 80 korona, és az egyesektől a szabályrendeletben megállapított díjak. Okleveles szülésznek folyamodványait 1903. szeptember hó 1-ig a község előjárósághoz beadhatják. Csikszentmárton 1903. augusztus hó 3. Booskor Félix, k. bír. Osiszér Károly, k. jegyző.

Faeladási hirdetmény.

A csikszentléleki közbirtokosság Sulca völgyre hajtó Kisborda északjában lévő erdejébe mintegy 105 kat. holdnyi területtel 16., 166., 81 m² gömbölyű lucshaszonra. Zártírásbéli ajánlattal egybe kötött szóbeli verseny tárgyalás utján f. évi augusztus hó 15-én d. u. 2 órakor Csikszentlélek község házában el fog adatni. Becsértéke 42037 kor. 61 fill. a letendő bánatpénz ezen összeg 10%a. Zárt írásbéli ajánlatok a bánatpénzzel felszerelve f. évi augusztus hó 15-én d. e. 12 órájáig a közbirtokosság elnökéhez Csikszentlélekre nyújthatók be. Abban az esetben ha az árverés eredményre nem vezetne a 42037 korona becsértéken alul is el fog adatni a legkedvezőbb ajánlattevőnek. Elkésett valamint utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a közbirtokosság elnökénél Csikszentléleken. Csikszentlélek, 1903. július hó 26-án. Balog Imre, k. bír. elnök.

Pályázati hirdetmény.

Csikszentmárton községében üresedésbe jött segéd jegyzői és helyettes anyakönyvvezetői állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen 600 kor. fizetéssel, 60 kor. lakbérrel és 2-8) tűzifa járandósággal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmeket hozzám folyó évi augusztus 20-ig annál biztosabban beadni elne mulasszák, mert később beérkező kérések nem fognak figyelembe vétetni. Csikszentmárton 1903. július 31. Lázár János s. k., főszolgabíró.

2. Birtokosági jegyzői teendők végzéséért 200 korona. 3. Utálatány 30 korona. 4. Irodai átalány 32 korona. 5. Tűzifa átalány a körjegyzői iroda futására 40 kor. 50 fillér. 6. Küldönczaj 42 kor. 60 fill. 7. Mint kinevezendő állami anyakönyvvezetőnek tiszteletdíj 120 korona. 8. A magán munkálatokért szedhető díjakat, úgy szintén kiszállások alkalmával járó díjazást a vonatkozó szabályrendeletek alapítják meg. Csikászváros, 1903. július hó 20-án. Fejér Sándor, főszolgabíró.

Faeladási hirdetmény.

Csikszentlélek város közbirtokosságának a Fekete sarok nevű dűlőben lévő 20 kat, hold vágterületen a tennálló fakészlet a szomszédos osztagokban lebélyegzett magfák és szélterőtt törzsek fatömegeivel, mely együtt mintegy 5009 m³ haszon fát tartalmaz, folyó év augusztus hó 15-én d. e. 9 órakor Csikszentlélek város hivatalos háza nagytermében zárt írásbéli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli verseny tárgyalás utján el fog adatni. Becsértéke 12.522 korona. Bánatpénz ezen összeg 10%a. Zártírásbéli ajánlatok a bánatpénzzel felszerelve f. évi augusztus hó 15-ik napjának délelőtti 9 órájáig a közbirtokosság elnökéhez nyújthatók be. Elkésett és utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a közbirtokosság elnökénél Csikszentléleken. Csikszentlélek, 1903. július 26-án. Id. Dávid Ignác, Szopos József, birtokosági elnök.

Bérbeadási hirdetmény.

A néhai Balási Lajos jogutódainak tulajdonát képező csikszentléleki Kászonai fürdőtelep és borvízforrások fele részben tulajdonosai Balási József, Borbála és Ilona erkörtlvényesi, illetve budapesti lakosok 1904. január 1-től megállapodás szerinti időig bérbe adják mindama jogukat, a melyek őket, mint nevezett telep és források felerészben tulajdonosait megilletik. Bérbe venni szándékozók kéretnek 1903. október 1-ig, Balási József földbirtokos erkörtlvényes (Szathmár megye) címre írni.

A foglányban szenvedők figyelmébe! Barna J. budapesti jó hírnevű fog specialista, fogászati gyakorlatát Tuzsád-fürdőn, a „Három huszár” szállóban e hó 20-án megkezdte. Ott tartózkodása 3 hét. 2-5

URAK FIGYELEM! Az Első Budapesti Mértékutáni Szabószék BUDAPESTEN, VII., Csömör-ut 11. 15 és 18 forintért készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapjú szövötből. Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabászunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabászaink évi vasúti bérletjegyvel vannak ellátva. Szíves megkereséseket kér az Első Budapesti Mérték utáni Szabószék, Budapest, VII., Csömör-ut 11. KLEIN ADOLF, főszabász. 10-0

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegyei magánjvai Gyergyó-tölgyesi kezelőségénél rendezesített hivatal szolgái állásüresedésben lévén, annak betöltése céljából pályázatot hirdetek a felhívom mindazokat, kik ezen évi 400 koronával javadalmazott állást elnyerni óhajtják, miszerint pályázati kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 21-ig adják be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni. Pályázótól irni s olvasni tudás a fedhetlen előélet kívánatik. Csikvármegye magánjavak igazgatósága. Csikszentmárton, 1903. évi július hó 31-én. Dr. Csiky József, igazgató.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye Kászonalsziki járásban Tusnád és Verebes községekből álló körjegyzői körben Tusnád székhellyel rendezesített segédjegyzői és anyakönyvvezető helyettesi állás üresedésbe jövén arra ezennel pályázatot hirdetek a felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi augusztus hó 21-én d. u. 4 óráig nyújtsák be, később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Javadalmazása: államsegély az anyakönyvvezető helyettesi teendőkért 400 korona, a községektől 200 korona, nőilen egyén részére megfelelő lakás. A Kászonalsziki főszolgabírószág. Csikszentmárton, 1903. július 28-án. Bartalis Ágost, főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye központi közigazgatásánál üresedésbe lévő másodosztályú irnokai állásra, melylyel 1000 kor. fizetés, 200 kor. lakbér és ideiglenesen 133 kor. vármegyei segély van összekötve, pályázatot hirdetek, a felhívom mindazokat, kik esen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmeket hozzám jövő augusztus hó 20-ig terjesszék be. Feltételek: 4. gymnázialis, reáltano-

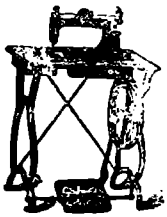
Pályázati hirdetmény.

Csikvármegyei magánjvai Gyergyó-tölgyesi kezelőségénél rendezesített hivatal szolgái állásüresedésben lévén, annak betöltése céljából pályázatot hirdetek a felhívom mindazokat, kik ezen évi 400 koronával javadalmazott állást elnyerni óhajtják, miszerint pályázati kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 21-ig adják be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni. Pályázótól irni s olvasni tudás a fedhetlen előélet kívánatik. Csikvármegye magánjavak igazgatósága. Csikszentmárton, 1903. július 31-én. Dr. Csiky József, igazgató.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencém a mélyen t. közönség szíves tudomására hozni, miszerint =
FÉRFISZABÓ ÜZLETEMET

folyó évi július 24-től kezdve a Száva Lukács ur házába, Szultán Gergely ur üzletével szembe áthelyeztem. * *
Tisztelettel: **JAKAB JÓZSEF**, férfiszabó.

Felette fontos

minden mezőgazdára, marhatulajdonosra, juh és sertéstenyésztőre és minden kisgazdára nézve!

„Mi képen hízlatom fel gyorsan sertéseimet? „Mi által lesz marhám gyorsan piacképes? „Mivel gyorsíthatom az ökrőhizlalást? „Mi által érhetem el teheneimnél és kecskéimnél a tejhozam javítását és gyarapítását? „Mi által gyorsítom növendékmarhám felnövéstét? Mit alkalmazzuk, hogy jószágom egészséges legyen?

Ez csak az által érhető el, ha a takarmány vagy ital mellé az itt látható védjegy-nyel ellátott, törvényesen védett, sokoldalúan kipróbált s a legmagasabb kitüntetésekben részesített

Regensburgi „E T V Á G Y“ takarmányfűszer

vegyítetik.

A költsége ennek igen csekély és duzan visszatérül. Kapható minden nevezetes kereskedésben, vagy egyenest a cégénél:
MEISE LAJOS
mezőgazdasági készítmények gyára Szászsebes.

Tájékoztatók, fűzetek és utasítás ingyen szétküldve. Reklárak minden olyan községben, hol még eddig nincsenek, felállítanak, mire nézve szíveskedjék egyenest a fenti céghez fordulni.
4-20

Tisztelettel tudatom úgy a kereskedő urakkal, mint a nagyérdemű fogyasztó közönséggel, hogy **Nagyborosnyón**. (Háromszék megye) a legrégebbi természetes eczetszesz gyáros vagyok. Ezen téren szerzett gazdag tapasztalataim és sok éven keresztül szorgalmas tanulmányozásaim által azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy az eczet gyártás terén a legkittünőbb és páratlan természetes eczetszesz termékek, még pedig minden idegen országbeli egészségtelen eszenciák és savak kizárásával. Gyári berendezésem a legmodernebb és így teljesen feleslegessé vált a jelzett idegen és egészségtelen savak használata, ezért teljes felelősségem mellett ajánlom honi gyártmányomat és hogy mindenkit meggyőzöttessek gyártmányaim szoliditása és kiváló jóságáról, hajlandó vagyok saját kölcsön hordóimba **50-60 literig** próba mintát bármely állomásra szállítani.

A n. é. kereskedő urak csak a közjó és saját jól felfogott érdeküknek tesznek szolgálatot akkor, ha az én természetes eczetszeszem bevezetik és forgalomba hozzák. Már a próba rendelésnél is bárki meggyőződhetik arról, hogy úgy ár, mint minőség tekintetében versenyképes vagyok. Foktartalom **10-12%**.

A n. é. fogyasztó közönség és az igen tisztelt kereskedő urak hazafias támogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

ROTH VIKTOR,
természetes eczetszesz gyáros.

Sürgönyezim: **Róth Nagyborosnyó**.

Nagyborosnyón, (Háromszék megye)

9-10

Hazai ipar!

Van szerencém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy berendeztem saját telkemen és telgyeitem alatt

KÓFARAGÓ TELEPET,

ahol bel- és külföldi márványokat faragtatok és eszaktatok, **siremléket**, márvány lapokból **fürdőkádat**, emléktáblákat telhittal, **kővéházi berendezéseket**, heates és mészáros **pultokat**, márvány **sírfedeleket**, különféle dísz tárgyakat, min denny mű jayitásokat legrovidtelb idő alatt jutányo árban elvállalok és a fentemlített tárgyak első kézből beszerezhetők.

Továbbá tartok: **Márvány-, Gránit-, Syenit-, Labrador- és tartós fagymentes Kőszászvári-vidéki Homokkővet** nagy raktáron és **Márvány-butor** telepet.

Nagyérdemű közönség b. pártfogását kérvé

2-20 tisztelettel:
BRASSÓ. - Vasut-utasa.

Nagy József, kőfaragómester.

Hazai ipar!

Hazai ipar!

Mascagni-Graphophon-Phonograph.

T. cz.

Van szerencém a mélyen t. közönség szíves tudomására hozni, miszerint a budapesti **Mascagni Record & Comp.**

éneklő, beszélő és nevető gépeinek

Csikvármegyére vonatkozó egyed elárúsítását átvettük s azokat **40 firtól feljebb, havi 5. 10 firtos** részletfizetés mellett elárúsítjuk

Ezen gépekkel újabb felvételeket is lehet teljesíteni, melyekre **fleres hengerek** is állanak rendelkezésre.

Különös előnnyel használhatók ezen gépek **iskolák**nál nehezebb tantárgyak magyarázásánál, hol az illető tanár vagy tanító urak

által a magyarázat bele mondatik s azután a gép alányszor csak kívánják, ugyanazt egész éltetően visszaadja, miáltal megkíméltetik a leg többször léleklő magyarázat ismélése.

Kívánatra próba felvételeket is készségiel teljesítettük, mert a már egyszer használt henger benzinnel való lemosás által újabb felvételekre többször is használható.

Tisztelettel **SZVOBODA TESTVÉREK.**

Minden házban nélkülözhetlen hangszer.

Gyomorhajban szenvedőknek!

Mondazoknak, kik akár megbűlés, akár a gyomor feltehelése, akár pedig hiányos, nehezen emészthető, igen meleg, vagy igen hideg ételek élvezése, vagy pedig rendellen életmód által maguknak valamely gyomorhajt, nevezetesen

Gyomorhurutot, gyomorgörccsöt, gyomorcsikarást, nehéz emesztést, elnyalkasodást

szerettek, egy kitiúó háziszser ajánlatik, melynek kiváló hatása már sok év óta ki van próbálva. — Ez nem más, mint az

Ullrich Rubert-féle FÜSZERESBOR

Ez a fűszeres bor a legkiválóbban gyógyhatásának talait növényekből és a legkittünőbb jó borból készítették, erősíti és táplálja az ember emésztőszervezetét, elhárítja az emésztési zavarokat és az egészséges vér újra koposóra kiválólag hat.

A fűszeresbor Fűszeresbornak kellő időben való használata által a gyomorhajt már csirájukban megsemmisítettnek. Tehát senkinek sem kell késelemkedni, hogy azt kellő időben használja. A krónikus gyomorhajt fellépő jelenségek, melynek a **főfájás, felbőfögések, mellégés, puffadás, hányással egybekötött émelygés**, még ha olyan hevesek lépnek is fel, a bornak néhányszori élvezete után azonnal elenyésznek.

Székdugulás

és annak kellemetlen következményei, mint a **szorulás, kolikus fájalmak, szívdobogás, álmatlanság**, valamint a vértulások a májban, lépben és a verőczer rendszerben (aranyeres bántalmak) a **Fűszeresbor** által gyakran igen gyorsan elhárítanak. — A fűszeresbor megszünteti a nehéz emesztést és könnyű székelés által az alkalmatlan anyagokat a gyomorból és belekből eltávolítja.

A sovány és halvány kinézés, vérhiány, elerőtlenedés

nagyrésben a rossz emésztésnek, hiányos vérképződésnek és a máj beteges állapotának a következményei. Az étvágytalanság az ideges elernyedés és lehangoltság, továbbá a gyakori fejfájások, az álmatlan éjszakák lassanként végkép kimerítik az embert. — A fűszeresbor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. — A fűszeresbor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emesztést és táplálkozást, kormányozza az anyagcsereét, gyorsítja a vérképződést, lecsillapítja a felingerelt idegeket és egészen új életkedvet teremt. — Mindezeket számos elismerés és hálaírat bizonyítja.

A fűszeresbor palackokban 1 lrt 50 krt és 2 firtért a következő gyógyszerertárakban kapható: Csikszerteda, Csikszépvíz, Csikszentmiklós, Karczalva, Kápolnás-Olahalu, Homonód, Dálya, Bögöz, Daróc, Zombor, Barót, Telegdi-bacsa, Tusnád, Bánklálya, Csikszentgyörgy, Sósmező, Gyergyószentmiklós, Gyergyóditró, Gyergyó-Allalu, Gyergyóölgyes, Gyergyóújfalú, Csikszentmárton, Kászón, Parajd, Siklód, Korond, Etál, Farkaslaka, Székelykeresztúr, Erked Felek, Szászkeresztúr, Kecz, Köhalom, Ugra, A.-Rákos, Bodok, Miklosvár, N.-Ajta, Bolón, Zalán, Csernátón, Bereczk, Zabola, Sepsiszentgyörgy. Kézdivásárhely s így tovább Magyarország és Ausztria minden nagyobb és kisebb helyiségeiben levő gyógyszerertárakban.

Csikszertedi gyógyszerertárból Fűszeresbor eredeti minőségben három és háromnál több palackkal megrendelésre küldetik Ausztria--Magyarország valamennyi helyiségebe.

Utánzásoktól őrzikedeni kell!

Világosan

ULLRICH HUBERT-féle Fűszeresbort kell kérni!!!

SZVOBODA TESTVÉREK

könyvnyomdája, könyv-, papir-, rajz-, írószer- és hangszerkereskedése Csikszeredában.

© Ajánlják a n. é. közönség szives figyelmébe dúsan felszerelt új miniszteri rendelet szerinti

NYOMTATVÁNYRAKTÁRUKAT

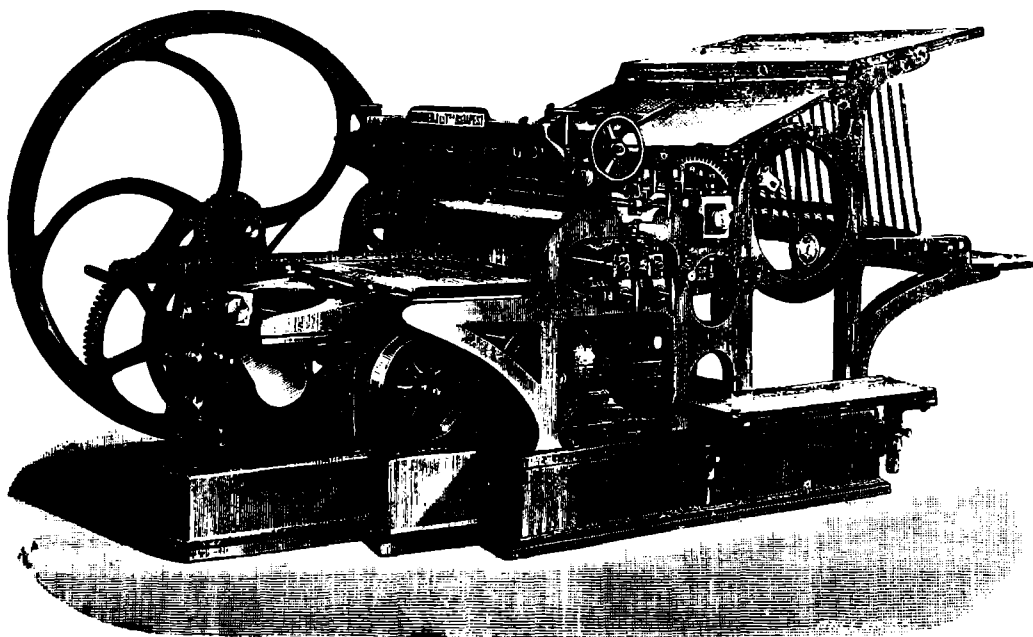
községi és körjegyzők részére finom papíron nyomtatva. Posta- és kézbesítő könyvek bekötve.

JÓL BERENDEZETT KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÜKBEN

kapható: közönséges írópapír, nagy esomagoló, jó rajzpapír, rózsaszín és fehér itató, kék másoló, írógép és mindenféle színes selyempapírok. — Igen nagyválaszték levélpapírokban, melyek díszes dobozokban 90 fillértől 10 koronáig; nagyválaszték névnapi kártyákból, díszes emlékkönyvek és albumokból. Továbbá: népiskolai tankönyvekből és iskolai kellékekből: vegyes ifjusági iratok, mulattató képes mesés könyvek, mindenféle szépirodalmi és füzetes kiadványokból.

Különösen ajánlják a saját kiadásukban megjelent és nagy elterjedésnek örvendő „**ÓRANGYAL**” és „**ÁRTATLANOK ÓRANGYALA**” című ima- és énekes könyveiket: — „**Erények gyöngy**”-ét, „**Halotti zsolozsmák és szertartások könyve**”-ét „**Csikmegye Földrajz**”-át.

MODERN BERENDEZÉSŰ KÖNYVNYOMDÁJUKBAN

mely a legújabb szerkezetű gépekkel van felszerelve (mint látható a képen) és így azon helyzetben vannak, hogy bármelyik vidéki könyvnyomdával a versenyt úgy olesóság, mint esin és izlés tekintetében mindig fel tudják venni. — Nagy súlyt fektetnek a gyors, pontos és tiszta munkák előállítására, melyet maguk végeznek a legnagyobb gondnal.

Ellvállalnak mindennemű könyvnyomdai munkát, u. m.: művek, folyóiratok, heti vagy havi füzetek kiadását: ügyvédek, kereskedők és pénzüzetek részére bármilyen komplikált táblázatokat egyszerű és színes nyomással: esküvői, eljegyzési és bál meghívókat a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig: körleveleket, számlákat és gázsjelentéseket stb. stb., olesón és tisztán.

Fontos háztartási cikk!

Kókusz-zsír

használatos főzésnél, sütésnél, vaj, ludzsír, disznózsír helyett. A kókusz-zsír teljesen szagtalan, szapora, soká tartható, kellemes, könnyen emészthető, cukor és gyomorbetegségeknél is ajánlható. Öt kilos postadoboz utánvétellel, bérmentve bárhová

8 korona.

Megrendelési cím:

KLEIN REGINA,
TOLCSVA.

9-10

URANOS

-KÉK 13-21
ruha-mossához

a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve.
Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.
Olcsó és felülmúlhatatlan!
Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 100 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kiszárolagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI., Róssa-utca 85.